

kk 76. /külpolitikai..folyt./um

- 61. kina nemzeti ünnepe
- 62. szocialista internacionálé - 2./Lásd. kk.57./
- 63. india - kina
- 64. callaghan a választási programról
- 65. camp david - visszhang
- 66. nato - katonai bizottság
- 67. új magyar kulturális központ prágában
- 68. rövid hírek
  - berlin: szíriai államfő
  - szófia: zsivkov-benya
  - berlin: kémitélet
  - párizs: magyar intézet
  - orága: vasutas veterán
  - bukarest: aranyedények
- 69. spanyol kommunista párt
- 70. gromiko tárgyalásai
- 71. ausztráliai szocialista párt kongresszusa
- 72. közel-kelet
- 73. ajtmatov kitüntetése
- 74. az olasz kp nyilatkozata
- 75. szocialista országok - szakszervezeti tanácskozás
- 76. hírjegyzék

-.-

- 64 -

- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor

szerkesztették: bochkor jenő, patak károly, németh gyula,
barabás miklós

22.05/um

31

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. szeptember 30, s z o m b a t

kk.1. v á r h a t ó

km/a/bj

1978. szeptember 30./mti/

w a s h i n g t o n : carter-gromiko és carter-vance megbeszélés

b e r l i n : ünnepi hetek, munkásörtség diszszemléje

nyugat- b e r l i n : a die wahrheit fesztiválja /népszabadság
részvételével/

m a d r i d : a spanyol kp ünnepe

b é c s : az osztrák szabadság párt kongresszusa

-.-

7.06/a

- 1 -

Nm 7.35

kk.2. indiánok

b-fg/sj/a/bj   n e w   y o r k , 1978. szeptember 30./mti/

az amerikai rhode island szövetségi állam providence nevű kisvárosában pénteken kétnapos konferencia kezdődött az észak-amerikai indián törzsek vezetői, valamint a szövetségi kormány s az ipari nagyvállalatok, földbirtokosok képviselői között. az egyetlen napirendi pont: az indiánoktól jogtalanul elragadott, hatalmas földterületek visszaadása jogos tulajdonosaiknak.

annak ellenére, hogy a törvény formálisan elismeri az indiánok fennhatóságának jogosságát az elődeik által birtokolt földterületeken, ma is folytatódik amerikai őslakóinak elűldözése földjeikről. jogellenesen 3,6 millió hektár földet sajátítottak ki például a mohikánoktól new york államban. az amerikai „daily world” című lap adatai szerint évente 18 ezer hektár földet fosztják meg az észak-amerikai indiánokat, jó részt csalás, vesztegetés, megfélemlítés révén. némely indián törzs ezért ma megélhetésének minimális feltételeit sem tudja megteremteni. a monopóliumok sokéves rablópolitikája oda vezetett, hogy az egyesült államok nemzeti kisebbségei között a legszegényebbek a rezervátumokba kényszerített indiánok.

az indián törzsek vezetői most providence-ben követelik földjeik visszaadását a szövetségi kormány és hat szövetségi állam képviselőitől./taszsz/

-.-

kk.3. costa rica — nicaragua

tó/mh/a/bj   s a n   j o s é , 1978. szeptember 30./mti/

costa rica nem engedi be területére az amerikai államok szervezetének csapatait - jelentette ki san joseban juan echeverria brealey costaricai belügyminiszter.

a costaricai politikus az amerikai államok szervezete különleges bizottságának arra a javaslatára adott választ, amely szerint a szervezet tagállamai csapatokat küldhetnek costa ricába, hogy egy nicaraguai támadás esetén ezek a csapatok megvédjék az országot. az elmúlt napokban a bizottság megvizsgálta a közelmúltban történt határsértéseket, amelyeknek során nicaraguai repülőgépek megsértették costa rica légtérét. a bizottság minden esetet bizonyítottnak talált.

/folyt.köv./
7.35/a

Nm 7.50

- 2 -

kk.3./ costa rica.....folyt./-a

„ha az aasz valóban érdekelt abban, hogy véget vessen az ilyesféle határsértéseknek, akkor csapatait nem costa ricába kell küldenie, egy olyan országba, amely senkit sem támadott meg, hanem nicaraguába. ha a szervezet nem képes szavatolni tagállamainak biztonságát, szuverenitását és területi integritását, costa ricának fontolórra kell vennie, hogy továbbra is tagja maradjon-e ennek a szervezetnek”, - mondotta a costaricai belügyminiszter.

a somoza-rezsimnek az ellenzéki felszabadító mozgalmak brutális elnyomás elleni tiltakozásul az nszk kormánya úgy döntött, hogy átmenetileg szünetelteti a nicaraguának szánt fejlesztési segílyt.

„az nszk addig nem folyósítja a már megállapodás tárgyát képező 5,5 millió márkás összeget, amíg az ország gazdasági és szociális fejlődéséhez nincsenek meg a szükséges előfeltételek”, - közölte pénteken bomban a gazdasági együttműködési minisztérium szóvivője./taszsz, dpa/

-.-

kk.4. polisarío - mauritánia

b-fg/a/sj/a/bj   t i n d o u f , 1978. szeptember 30./mti/

meghatározatlan időre meghosszabbítja a tüzszünetet mauritániával a polisarío front, ha a mauritániai kormány teljesíti a front három kikötését - így döntött pénteken a polisarío front 4. kongresszusa.

mint már jelentettük, az „afrique-asie”, című francia lap legutóbbi számában közölt értesülés szerint a polisarío front és mauritánia küldöttségei párizsban szeptember 9-16. között tárgyaltak. a tárgyalásokon mauritánia hajlandónak mutatkozott elismerni a polisarío fennhatóságát a volt spanyol sahara területére, de a megfelelő egyezmény megkötéséig a július 12-én a polisarío által egyoldalúan deklarált tüzszünet meghosszabbítását kérte.

/folyt.köv./
7.45/a

Nm 8.00

- 3 -

kk.4. polinario.....folyt./-a

megfigyelők szerint e döntéssel a polinario újabb gesztust tesz a júliusban mauritániában hatalomra került mustapha ould salek kormányának, és időt biztosít arra, hogy mauritánia határozottabban foglaljon állást nyugat-szahara, illetve annak területén a polinario front által 1976-ban deklarált szaharai arab demokratikus köztársaság elismerése ügyében.

a három feltétel, amelyet a polinario mauritániával szemben támaszt: mauritániának el kell ismernie a szaharai arab demokratikus köztársaság szuverenitását, nemzetközileg elismert határait, belül, bizonyítékát kell adnia békehojának, és biztosítania kell a front és a mauritániai csapatok szétválasztását.

mohamed abdelaziz, a polinario front főtitkára mindemellett figyelmeztetést is intézett a mauritániai, döntéshozókat, ellen, akik mind ez ideig marokkóval szorosán együttműködve háborút viseltek a nyugat-szahara függetlenségéért küzdő polinario ellen. a polinario nyilatkozata megerősíti, hogy a, nyugat-szaharai kérdés minden olyan megoldás, amely nem tartja tiszteletben a szaharai nép akaratát, kudarcra van ítélve, /afp/

..-

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk.5. camp david - titkos megállapodások ...

b-rg/sj/a/bj p á r i z s , 1978. szeptember 30./ips/

a párizsban megjelenő afrique-asie című hetilap szombatn utcára kerülő legújabb számában ismerteti a camp david-i tárgyalások idején kötött titkos megállapodásokat. az ips hírügynökség kizárólagos joggal pénteken tette közzé az amerikai-izraeli, amerikai-egyiptomi és egyiptomi-izraeli titkos egyezményeket, amelyeknek jövője - mint az afrique-asie megállapítja - értelemszerűen a camp david-i /nem titkos/ megállapodások ratifikálásától függ.

/folyt.köv./

7.50/a

Nm 8.15

- 4 -

kk.5./ camp david.....folyt./-a

egyesült államok — izrael

1./ az amerikai légierő támogatást nyújt izraelnek abban az esetben, ha újabb háború törne ki az arab szilárdság frontjának egy vagy több tagállamával. ha ezen államok támogatására szovjetunió beavatkozással fenyegetne, washington riadókézsültségbe helyezné erőit és kész lenne konfrontálni moszkvával.

2./ az egyesült államok kötelezte magát: vállalkozik annak megakadályozására, hogy nyugati fegyverek jussanak a camp david-i megállapodásokat ellenző bármelyik arab államba. a nyugati part, önkormányzatának, öt éves időszak alatt 5 milliárd dollár értékű hitelt nyújt izraelnek. az izraeli fegyveres erőket korszerű fegyverzettel is ellátják, amelyek jelentős részével egyelőre a nato-tagállamok sem rendelkeznek.

e megállapodásokat az amerikai kongresszusnak jóvá kell hagynia.

3./ az egyesült államok vállalja, hogy meggyőzi nyugati szövetségeseit, gyakoroljanak nyomást a harmadik világ több országára, hogy támogassák a megállapodásokat, és állítsák helyre kapcsolataikat izraellel.

4./ folytatódnak majd a tárgyalások washington és tel-aviv között, amelyeknek végső célja egy kölcsönös védelmi szerződés megkötése. az egyesült államok izraelt felveszi azon államok listájára, amelyeknek biztonságát az usa, szavatolja, az ilyen megállapodásról szóló tárgyalásoknak három éven belül, de legkésőbb 1983-ig kell véget érniük.

5./ a két kormány együttműködését alakít ki, hogy felszámolja a palesztinok, legradikálisabb, elemeit, arra törekedve, hogy a pfsz-t, békés, szervezetté alakítsa.

/folyt.köv./
8.00/a

Nm 8.20

- 5 -

kk.5./ camp david.....2.folyt./-a

egyesült államok—egyiptom

1./ olyan megállapodásról kezdenek tárgyalásokat, melynek értelmében,, szakembereket és tanácsadókat,, küldenek egyiptomba. kezdetben 5 ezer emberről van szó, akik az egyiptomi fegyveres erők kiképzésében,, segítenek,,.

2./ amerikai katonai ,,oltalmat,, biztosítanak egyiptomnak abban az esetben, ha egyik szomszédjának részéről támadás érné./nyilvánlő utalás libiára/, ha fegyveres konfliktus törne ki libiával, kairó amerikai segítségre számíthat.

3./ azzal a céllal, hogy megakadályozzák egyiptom arab ellenfelei egységének létrejöttét, washington támogatni fogja egyiptom azon erőfeszítéseit, hogy kielelje közöttük a konfliktusokat.

4./ az egyesült államok kötelezte magát arra, hogy nyomást gyakorol a ,,mérsékelt,, arab államokra: támogassák a camp david-i megállapodásokat, vagy legalább fogadják el az egyiptom és izrael közötti külön békeszerződést.

5./ washington vállalta azt is, hogy igyekszik rávenni az arab olajkitermelő országokat, adjanak továbbra is pénzügyi támogatást egyiptomnak. az egyesült államok egyiptom fegyveres erejét is ellátja a legkorszerűbb fegyverekkel, és lehetővé teszi számára, hogy intervenció-s szerepet töltsön be afrikában.

6./ fokozzák a két ország hírszerző szolgálata között az együttműködést, hogy szadat tisztában legyen minden olyan regionális és nemzetközi fejleménnyel, amely pozícióját érintheti.

7./ az egyesült államok kötelezte magát arra, hogy nagy mértékű gazdasági és pénzügyi segítséget nyújt - a marshall-tervhez hasonlóan - ötéves időszak alatt.

/folyt.köv./
8.10/a

- 6 -

Nm 8.25

kk.5./ camp david.....3.folyt./-a

egyiptom—izrael

1./ politikai-katonai tanácskozási keret létrehozása a két ország között, hogy egyeztetett módon tudjanak válaszolni a szilárdság frontja tagállamainak egyénileg, vagy együttesen indított kezdeményezéseire. egyfajta,, de facto,, katonai együttműködés lehetőségét vizsgálják meg a sinai-félsziget izraeli evakuálása után, de az együttműködés körvonalát még a kivonulás időpontja előtt kidolgozzák.

2./ ha háború törne ki izrael és más arab szomszédai között, egyiptom nem avatkozna be. egyiptom segíteni fogja izraelt a ,,terrorista,, támaszpontok felderítésében.

3./ a két ország titkos szolgálata a világ nyolc fővárosában fog együttműködni, hogy egymást biztonságukat érintő információkkal lássák el.

4./ mindkét ország erőfeszítéseket tesz, hogy elérje: szinia 12 hónapon belül vonuljon ki libanonból.

5./ egyiptom vállalta, hogy nem ragaszkodik a pfsz kulcs-szerepéhez a nyugati part és a gaza-övezet jövőjét illetően. együttes erőfeszítéseket tesznek egy,, harmadik palesztin erő,, létrehozása érdekében, amely a jordániai hasemita uralkodóházhoz kötődik, és kedvezően viszonyul camp davidhez.

6./ a két fél abban is megállapodott, hogy katonatisztek,, baráti látogatásokat,, tesznek egymás fegyveres erőinél, a teljes értékű diplomáciai kapcsolatok felállítását követően.
/mti/

--

kk 6. úrhajósok

ki/ny bj m o s z k v a , 1978. szeptember 30. /mti/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

csak szombattól vált hivatalossá vlagyimir kovaljonok és alekszandr ivanovcsenkov új világcsúcsa: a szaljut-6. űrállomás második személyzete ezen a napon lépte túl /tiz százalékkal/ az első állandó kettős, jurij romanyenko és georgij grecko világűrben töltött idejét. a 107. munkanapon a két újdonsült hivatalos világcsúcstartó folytatta a munkát a másik ,,jubiláns,, a világűrben immár második évet töltő űrállomás, a szaljut-6. fedélzetén.

/folyt. köv/
8.35/ny

-7-

Nm 8.50

kk 6. / űrhajósok...folyt/ny

a tudósok a földön most kaphattak képet arról, milyen megpróbáltatásokon megy át az űrállomás. emlékeztet, hogy kovaljonok és ivancsenkov a világűrbe kilépve leszerelték a szaljut-6-ról azt a vékony lemezt, amely a mikrometeoritok becsapódását méri. a lemezt az állandó személyzet a legutóbbi nemzetközi expedícióval, bikovszkij és jah:n űrhajójával küldte vissza a földre. a négyzetdeciméternél is kisebb lemezen a tudósok többszáz mikrometeorit becsapódásának nyomát észlelték, s bár ezek csak igen apró nyomot hagytak a felületen - egy-egy kráter alig 40-50 mikron átmérőjű -, kétségkívül a sok mikrometeorit lassan kikezdi az űrállomás felületét, eróziós folyamatot vált ki. a tudósok feladata most az, hogy megállapítsák, meddig lehet az űrállomást biztonságosan használni. egyelőre a szaljut-6 teljes biztonságot ad utasainak.

a világrekorder kettős folytatja megfigyeléseit az űrállomáson. szombaton a sportgyakorlatokon kívül folytatták a föld és az atmoszféra jelenségeinek megfigyelését, az egyes égitestek vizsgálatát./mti/

..-

kk 7. környezetvédelem Európában

ék/ny bj m o s z k v a , 1978. szeptember 30./mti/

- meg lehet-e tisztítani Európát? - teszi fel a kérdést a szovjetszkaja rosszija szombati száma korunk egyik legidősebb világméretű problémájáról, a környezet egyre fokozódó szennyeződéséről közölt cikkében.

a természeti környezet szennyezettségi szintje különösen veszélyes méreteket öltött a sűrűlakott Európában. az elmúlt évek szomorú tapasztalatai - az angliai elektromos erőművek kibocsátott füstje, a rajna vegyiművek által mérgezett vize, a tengerek olajszennyezettsége - egyre sürgetőbben vetik fel hatékony környezetvédelmi intézkedések meghozatalának szükségességét. az is nyilvánvaló, hogy ezen a téren egyes országok mégoly ésszerű intézkedései sem járhatnak eredménnyel. csak a nemzetközi összefogáson alapuló kollektív erőfeszítések hozhatnak megoldást.

/folyt. köv./
8.45/ny
Nin 9.00

-8-

kk 7. / környezetvédelem ...folyt/ny

éppen ezért javasolta három évvel ezelőtt a szovjetunió, hogy tartsanak összeurópai konferenciákat a környezetvédelem, a szállítás és az energetika területén történő együttműködésről. a szovjet kezdeményezés jelentőségét nem egyszer kiemelték az ENSZ európai gazdasági bizottságának ülészeit is. a közöspiaci záródokumentum gazdasági, kulturális és humanitárius tételeit „arányosan” váltsák valóra, kitértek a szovjet javaslat elől. valójában arról van szó, hogy a „kilencek”, befolyásos erői a környezetvédelmi együttműködést attól próbálják függővé tenni, hogy a szocialista államok milyen „engedékenységet”, tanúsítanak az „emberi jogok”, és a „tájékoztatás szabadsága”, terén. sajnálatos, hogy ezeknek a köröknek még nem egyértelmű: a szocialista államokat semmivel sem kényszeríthetik arra, hogy elveikkel kereskedjenek. az pedig több mint szomorú, hogy emiatt Európa mind nehezebbé válik „nagyakarítás”, szenved halaszást - mutat rá a szovjetszkaja rosszija cikkírója.

Országok azonban, ugymond, kényesen ügyelve arra, hogy a helsinki

kk.8. nicaragua

ós/so/a/bj m a n a g u a, 1978. szeptember 30./mti/

a nicaraguai fővárosban és az ország costa rica-i határának szomszédságában pénteken újra kiújultak a harcok. managuában pénteken éjszaka több pokolgép robbant. a főváros utcáit fegyveres járőrök ellenőrzik. a keleti határ mentén fekvő san carlos városából érkező jelentések a nemzeti gárda egységei és a sandinista partizánok között kirobbant összecsapásról szólnak.

somoza elnök pénteken rádióbeszédben jelentette be, hogy az egyesült államok, guatemala és a dominikai köztársaság közvetítésével hajlandó tárgyalásokat kezdeni az ellenzéki erőikkel. ismételten hangoztatta, azonban, hogy nem mond le, de kilátásba helyezte, hogy az amerikai államok szervezetének felügyelete mellett kész választásokat rendezni az országban. a választások időpontját nem határozta meg. az országában lejátszó „katasztrofális eseményekért”, a felelősséget a costa rica-i, panamai, venezuelai és a kubai kormányra háritotta, mondván: ezek lázították fel ellene a felkelőket.

/folyt. köv./
8.35/a

- 9 -

Nin 9.10

kk.8./ nicaragua.....folyt./-a

az utóbbi hetek véres eseményeiért az ellenzék erőit vádolta, mert a felkelés kitörésének idején nem voltak hajlandók tárgyalásokat kezdeni a kormánnyal.

nyugati hírügynökségi jelentések somoza tárgyalási készsége ellenére sem itélik meg derülátóan a rendezés kilátásait./afp,upi,reuter/

-. -

kk.9. közel-keleti hírek

fm/a/bj

1978. szeptember 30./mti/

b e i r u t

beirutban és elővárosaiban - egynapos viszonylagos nyugalom után - péntek délután óta ismét súlyos fegyveres összecsapások vannak az arabközi békefenntartó erők szíriai alakulatai és libanoni jobboldaliak között. a harcok beirut délkeleti elővárosában, hadatban voltak a leghevesebbek. hadat a - szíriai békefenntartók libanoni jelenlétének jogosságát megkérdőjelező - libanoni konzervatív-jobboldali erők egyik,, fellegvára,, a térségből korábban számos provokatív támadás indult ki a szíriai alakulatok ellen, amelyek az arab liga megbizásából és szárkisz libanoni államfő felkérésére próbálják biztosítani a rendet, helyreállítani a békét.

a pénteki és szombat reggeli katonai akciókról egyelőre csak libanoni jobboldali források jelentései állnak rendelkezésre. ezek azt állítják, hogy hadat térségében helyenként 12 másodpercenként csapódott be egy-egy akna, a víz- és áramellátás megszűnt, fogytán van a lakosság élelmiszerkészlete, s hogy mintegy 4000 szíriai katona körülzárta az elővárost./az afp és a reuter alapján/

j e r u z s á l e m

alfred atherton amerikai utazó nagykövet, carter elnök közel-keleti különmegbizottja pénteken este jeruzsálemben ciszjordániai arab vezetőkkel találkozott, hogy - mint az afp írta - a jordán folyó nyugati partvidéke,, közigazgatási,, önkormányzatára vonatkozó tervszemzögéből,, magyarázza meg,, nekik a camp david-i megállapodásokat. a,, konzultációra,, azonban a számos meghívott ciszjordániai arab polgármester és más személyiség közül mindössze 6 jött el.

/folyt.köv./

8.45/a

Nm 9.15

- 10 -

kk.9./ közel-kelet.....folyt./-a

atherton szombaton kairóba utazik, hogy anvar szadat egyiptomi államfővel tárgyaljon, és tisztázza a camp david-i megállapodásokat követő egyiptomi-izraeli különtárgyalások időpontja és színhelye körül támadt zürzavart./afp,reuter alapján/

x x

kórházba szállították pénteken este - a fáradtság-ra panaszkodó - menahem begin izraeli miniszterelnököt. az izraeli tv szerint begin,, nem érezte jól magát,, s a kórházban kivizsgálják. nyugati hírügynökségek emlékeztetnek rá, hogy az izraeli kormányfőnek az elmúlt 18 hónapban két szívrohama volt./reuter, upi/

-. -

kk.10. rövid hírek

ps/s.o/a/bj

1978. szeptember 30./mti/

a c c r a : kormányátalakítás

a ghanai legfelső katonai tanács pénteken átalakította a kormányt, és hat polgári személyt nevezett ki miniszterré. korábban ezeket a tárcákat a fegyveres erők tagjai töltötték be./reuter/

m a n i l a : fülöp-szigetek - orkán

29 személy meghalt és 39 ember eltűnt a pénteki fülöp-szigeteki ,,lola,, nevű orkán pusztítása következtében,, a hatóságok megkezdték az eltűnt személyek megkeresését./afp/

v a r s ó : művészeti idény

varsóban pénteken este ünnepélyesen megnyitották az 1978-1979-es kulturális és művészeti szezon. az immár hagyományos ünnepségen megjelent henryk jablonski, az államtanács elnöke, a párt-, az állami és a kulturális élet vezető egyéniségei./mti/

-. -

8.54/a

- 11 -

Nm 9.25

kk 11. ideológiai értekezéslet

ba/ny bj v a r ű, 1978. szeptember 30.

barabás jános, az mti tudósítója jelenti:

végetért varsóban az a pártközi-tudományos konferencia, amelyen a testvérpártok központi bizottságainak küldöttei a demokrácia fejlődésének és az emberi jogok megvalósításának kérdéseivel foglalkoztak. a küldöttek három munkabizottságban tevékenykedtek, majd beszámolójukat a plénum elé terjesztették.

az első számú bizottság a demokrácia tökéletesítésének kérdéseivel foglalkozott, a második az emberi jogoknak a szocializmusban való érvényesülésével, a harmadik pedig az embernek a békében éléshez való jogával.

a konferencián andrzej werblan professzor, a lemp kb titkára, a kb marxizmus-leninizmus intézetének igazgatója tartott záróbeszédet. rámutatott arra, hogy a konferencia ismét bizonyította - a szocialista demokrácia tökéletesítésének és fejlesztésének, az emberi jogok minél teljesebb kibontakoztatásának kérdéseit a marxista-leninista pártok figyelmének középpontjának állnak. a tanácskozás széleskörű eszmecsere-t tett lehetővé. méltatta a szovjet párt és a szovjet állami óriási tapasztalatainak jelentőségét és rámutatott arra, hogy értékesen járulnak hozzá a szocialista demokrácia fejlődésének kibontakozásához, a testvéri országok nemzeti hagyományai és a szocialista demokráciát megvalósító társadalmi-politikai rendszerei. /mti/

--

kk 12. gromiko washingtonban

b-fkj/ny bj w a s h i n g t o n, 1978. szeptember 30. /mti/

andrej gromiko, a szovjetunió kommunista pártja kp politikai bizottságának tagja, külügyminiszter pénteken washingtonba érkezett, ahol fogadja james carter amerikai elnök. /taszsz/

--

-12-

Nm 9.30

kk.13. ensz

ós/slo/a/bj n e w y o r k , 1978. szeptember 30. /mti/

az ensz biztonsági tanácsa pénteken megszavazta azt a kurt waldheim ensz-főtítkár által korábban kidolgozott tervezetet, amely a namibiai rendezést célozza. a határozat a világszervezet felügyelete mellett megtartandó választásokat irányoz elő namibiában, és semmisnek nyilvánítja mindazokat az egyoldalú intézkedéseket, amelyeket a dél-afrikai rezsim próbál namibiára rákényszeríteni.

a pénteki szavazáson döntöttek arról is, hogy egy polgári és katonai személyekből álló ensz-kontingenst küldenek namibiába, amely az átmeneti időszak békés jellegéről gondoskodik, és ellenőrzi a választások törvényes jellegét.

a biztonsági tanács 12 tagállama szavazta meg a határozattervezetet, a szovjetunió és csehszlovákia képviselője tartózkodott, kína pedig nem vett részt a szavazásban.

a biztonsági tanács szombatira várja a dél-afrikai köztársaság kormányának válaszát a namibiára vonatkozó határozattal kapcsolatban. a bt a határozat elfogadására és együttműködésre szólította fel a pretoriai kormányt.

ülésszakának

az ensz-közgyűlés pénteki vitájában felszólalt rui balthazar dos santos alvoes, mozambiki pénzügyminiszter. rámutatott, hogy az afrikai kontinens felszabadító harcai hátráltatják az olyan típusú békekezdemenyeket, amelyek az egyes konfliktusokat úgy igyekeznek megoldani, hogy a nyugati hatalmak az afrikai országokban fenntartsák saját politikai és gazdasági uralmukat. az ilyen jellegű mesterkedések rhodesia esetében nemcsak az idegen uralom fennmaradását célozzák, de a frontállamok közé tartozó mozambik sikeres forradalma ellen is irányulnak - hangoztatta a mozambiki politikus.

simon alberto consalvi, venezuelai külügyminiszter azal a felhívással fordult az ensz-hez, hogy akadályozza meg a nicaraguai polgárháború folytatását, és tiltakozott az ellen, hogy a nemzeti gárda idegen zsoldosokat vet be a harcokba.

indalencio liévano aguirre, kolumbiai külügyminiszter, az ensz-közgyűlés 33. ülészakának elnöke számos ensz-küldöttség kérésére a közgyűlés napirendjére tűzte a nicaraguai helyzet rendezésének megvitatását - jelentették be pénteken new yorkban. /adn, afp, dpa, upi, ap/

9.15/a

Nm 9.35

--
- 13 -

kk 14. földrengés - ujjáépítés

nt/ny bj t e h e r á n, 1978. szeptember 30.

nyárádi róbert, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

iráni földrengés sújtotta területein, tabasban és környékén folytatódik a romok eltakarítása.

a teheráni televízió naponta sugároz helyszíni tudósítást a katasztrófális földrengés sújtotta tabasról. a földrengés elpusztította a 12 ezer lélekszámú város épületeinek döntő többségét, és meghalt a város több mint 9 ezer lakosa, a környező falvakban és településeken további 10-12 ezer ember vesztette életét.

amir parviz mezőgazdasági és területfejlesztési miniszter a sajtóban közölt nyilatkozatában kifejtette, hogy szakértők szerint a természeti csapás sújtotta várost nem a régi, a földrengések miatt veszélyeztetett helyen, hanem attól távolabb kell ujjáépíteni. ehhez és az ujjáépítés meggyorsításához a kormány jelentős kölcsönrel kíván hozzájárulni. komoly gondot okoz az is, hogy az átélt borzalmak után a lakosok többsége más vidéken óhajt letelepedni.

-. -

kk.15. asszad

ko/a/bj b e r l i n , 1978. szeptember 30.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

a német demokratikus köztársaságban kiemelkedő politikai jelentőséget tulajdonítanak hafez asszad szíriai elnök vasárnap kezdődő ndk-beli látogatásának. a berlini megbeszélések ugyanis asszad első magas szintű tárgyalásait jelentik a szocialista országok vezetőivel a camp david-i, amerika által diktált izraeli-egyiptomi különmegállapodás megszületése, s az antiimperialista arab erők szilárdság frontjának ezt követő damaszkuszi határozatai óta. a damaszkuszi döntések fontos eleme a kapcsolatok és az együttműködés további kiszélesítése és erősítése a szovjetunióval és más szocialista országokkal.

/folyt.köv./

9.30/a

Nm 9.55

- 14 -

kk.15./ asszad.....folyt./-a

kuzai milli, szíria berlini nagykövete a berliner zeitung szombati számának adott nyilatkozatában kiemelte: „a látogatás fontos eredményeket ígér”, közölte, hogy asszad a szovjetunióba is ellátogat.

a neues deutschland szombati számának vezércikkében emlékeztet arra, hogy a szíriai arab köztársaság „több mint 10 éve következetesen harcol az imperialista izraeli agresszió következményei ellen, a közel-keleti probléma igazságos és átfogó rendezéséért. az szilárdság frontjának néhány napja végetért konferenciáján asszad elnök megerősítette országa elhatározottságát, hogy a damaszkuszi értekezlet más részvevőivel és minden békeszerető erővel együtt fellép a proimperialista közel-keleti rendezés kísérletei ellen.”

az ndk vezető napilapja hangsúlyozza „a szíriai nép számára történelmi tapasztalat, hogy a szocialista államok közössége szoros szövetségként áll az oldalán kemény és áldozatokat követelő harcában”, ennek tudatában „a szíriai arab köztársaság vezetői a szovjetunióval és a többi szocialista országgal való együttműködésük állandó elmélyítését stratégiai orientációnak tekintik szíria nemzeti érdekei biztosításának szempontjából.”

-. -

kk. 16. kambodzsa

gy/a/bj h a n o i , 1978. szeptember 30./mti/

a vietnami sajtó élesen elítéli azt a propaganda-kampányt, amelyet a phnom penh-i vezetés folytat a kambodzsai kommunista párt megalakítása évfordulójának ürügyén. / az évforduló napja: szeptember 30./ a nhan dan pénteken felhívta a figyelmet arra, hogy a kampány időben egybeesik a pot-ieng sary rezsim súlyos válságával. a vietnami központi lap hangoztatja, hogy a hadsereg egységeinek és a lakosságnak a lázadása mind szélesebb méreteket ölt.

/folyt.köv./

10.27/a

Nm 10.50

- 15 -

kk.16./ kambodzsa.....folyt./-a

a nhan dan rámutat arra is, hogy a kambodzsa történetében forradalmi szerepet játszó kommunista párt a hosszú harcban feláldozta legjobb fiait, s csak a személyes veszteségek vezethettek oda, hogy opportunisták vették át a párt vezetését.

a vietnam hangja rádióállomás péntek este kommentárban fejtette ki, hogy a pol pot-ieng sary rezsim mindennek nevezhető, csak kommunistának nem. a kommunista cimke alatt egy terrorista, szélsőséges, reakciós, barbár rendszer rejtőzik. ez a lényegét érintve antikommunista vezetés kizárólag kina nagyhatalmi érdekeit szolgálja. kambodzsa tömegei egyre léptelhetően elégedettek azzal a példa nélkül álló társadalommal, amelyet a phnom penh-i vezetés hozott létre e nagymultu országban - állapotta meg végezetül a hanoi rádió pénteki kommentárja./győri/

-. -

kk.17. vietnam - árviz

gy/a/bj h a n o i, 1978. szeptember 30./mti!

a hanoi akkreditált külföldi tudósítók egy csoportja pénteken meglátogatta észak-vietnam azon körzeteit, amelyek a legsúlyosabb károkat szenvedték az árviztől.

a fővárostól délre fekvő ha nam ninh tartomány népi bizottságának elnökhelyettese elmondotta, hogy az elmúlt napokban lehullott csapadék mennyiségére emberemlékezet óta nem volt példa. az évi csapadékmennyiség átlagosan 1800 mm, viszont a szeptember 21-ről 22-re virradó éjszaka néhány óra leforgása alatt 400 mm csapadék zúdult a tartomány több mezőgazdasági körzetére. a tartományban 90 ezer hektár termőföld napokig víz alatt állt, és a termés fele elpusztult. a tartomány 2,6 millió lakosa közül hétszázezren élnek az árvizsújtotta területen. az áradás és a takarmányhiány miatt súlyos veszteség érte az állatállományt is. a hatóságok nagy erőfeszítéseket tesznek a lakosság alapvető élelmezési cikkeivel való ellátásának biztosítására./győri/

-. -

10.30/a

Nm 11.00

- 16 -

kk 18. osztrák szabadság párt kongresszusa

sz/ny bj b é c s , 1978. szeptember 30.

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

bécsben szombaton megnyílt az osztrák szabadság párt 14. kongresszusa. az ország harmadik parlamenti pártja a legutóbbi, az 1975-ös választáson megszerezte a szavazatok 5,4 százalékát, és ezzel tíz mandátumot biztosított magának a nemzeti tanácsban. /összehasonlításként, a szocialista párt 93, az ellenzéki néppárt pedig 80 mandátummal rendelkezik/

a kongresszus kétségtelenül legjelentősebb mozzanata lesz a párt élén bekövetkező - és már hónapokkal ezelőtt bejelentett - őrségváltás. a pontosan husz éve és 17 napja elnökösködő friedrich peter átadja a vezetést alexander götz grazi polgármesternek, aki hű marad szűkebb hazájához, és a tartományi székhelyről kívánja irányítani a pártügyeket. peter sem válik meg a politikai élettől, mert pártja parlamenti frakciójának elnöke marad.

az ex-elnök friedrich peter keserű szájizzal távozhat hivatalából. vezetésének két évtizede alatt nem kevesebb mint százezer választó lett hűtlen az fpö-hoz. politikai ambícióit - és egyben pártja esélyeit is - jelentős mértékben beárnyékolta az 1975-ben kipattant botrány, amikor napvilágra került, hogy a második világháború idején tagja volt egy német ss-alakulatnak./mti/

-. -

-17-

10.35/ny

Nm 11.05

kk 19. hírek spanyolországból

leh/jp/ny bj m a d r i d , 1978. szeptember 30. /mti/

vasárnap véget ér a nyári időszámítás spanyolországban. hajnali három órakor egy órával visszaállítják az órákat, és ezzel újra életbe lép a közép-európai időszámítás, azaz madridban is ugyanannyit mutatnak az órák, mint budapesten.

x x x

pénteken este a haditengerészet egy aknaszedő hajójának kíséretében befutott a bilbaoi kikötőbe az allul nevű spanyol teherhajó. a hajó kapitányát a spanyol katonai hatóságok kihallgatják. az allul - amelyen a brit rendőrség rejtélyes fegyverszállítmányt fedezett fel - váratlanul megváltoztatta utirányát, és a fegyvereket visszaszállította belgiumba, ahol a rakományt eredetileg felvette.

a fegyvereket szállító madridi barreiros cég közölte, hogy a fuvart egy szuverén kormány rendelte, rendeltetési helyét csak a kormány engedélyének megszerzése után fogják nyilvánosságra hozni.

x x x

a spanyol kormány pénteki ülésén manuel de la torre pascual altábornagyot, a madridi katonai körzet parancsnokává, emiliano alfaró arregui repülőaltábornagyot pedig a légierő vezérkari főnökévé nevezték ki. ugyanakkor raul morodo leoncio parlamentári képviselőt, akit a népi szocialista párt jelöltjeként választottak meg tavaly júniusban, de nem követte pártját a spanyol szocialista munkáspárttal való egyesülésében, spanyolország rendkívüli afrikai utazó nagykövetévé nevezték ki.

11.10/ny

Nm 11.30

-18-

kk 20. munkásörtség

ko/ko/ny bj b e r l i n , 1978. szeptember 30.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

az ndk munkásörstégének eddigi legnagyobb szabású diszszemléjével, a legkiválóbbaknak adományozott magas kitüntetésekkel, a német szocialista egységpárt központi bizottsága által rendezett ünnepi fogadással emlékeztek meg berlinben a német munkás-paraszt állam munkásörstége megalakulásának 25. évfordulójáról. a jubileumi ünnepeken résztvevő külföldi vendégek közé tartozott a magyar munkásörstég küldöttsége is, papp árpád vezérörstagnak, az mszmp kb tagjának, a munkásörstég országos parancsnokának vezetésével.

az nszép központi bizottsága a munkásörstég tagjainak intézett üdvözlésében hangsúlyozta, hogy „a munkásörstég a német szocialista egységpárt vezetésével az elmúlt két és fél évtizedben a német demokratikus köztársaság munkásosztálya hatalmi eszközként sikeresen fejlődik. bevált és minden időben teljesítette osztályfeladatait, „a kb köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy az ndk munkásörstége a munkásosztály ütőképes fegyveres szervezetévé vált.

a berlin központjában, a karl marx allén rendezett megkapó, a munkásörstég legjobb tulajdonságait meggyőző módon kifejező diszszemlén - amelyen jelen voltak az ndk párt- és állami vezetők - erich honecker, az nszép kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke beszédében kiemelte, ez az esemény kifejezésre juttatja, milyen nagyra értékeli a párt, a nép, az ország, a munkásosztály a forradalmi vívmányainak védelmében tett szolgálatokat. „az ndk három évtizede nemcsak a német nép történelmének, hanem az európai történelemnek is fordulópontja, „mondotta az nszép kb főtitkára, s aláhuzta: ma egyértelműbb, mint valaha is volt, mennyire elválaszthatatlan egymástól a béke és a szocializmus ügye, a béke és biztonság. „teljes joggal mondhatjuk, hogy az ndk - a szovjetunió és a többi szocialista testvérország oldalán - nem kiméli erejét annak érdekében, hogy megszilárduljon Európában a béke. „az enyhülés továbbvitele és a békés egymás mellett élés, a fegyverkezési verseny megfékezése és a leszerelés az emberiség közös ügye, s az imperialista erőknél az enyhülés ellen intézett éles támadásai nagy erőfeszítéseket és éberséget tesznek szükségessé a béke védelmében, hangoztatta erich honecker.

az ndk munkásörstége a forradalmi munkáshagyományokra építve az nszép kezdeményezésére és közvetlen irányításával 1953-ban, az ndk elleni imperialista-ellenforradalmi kísérlet, az első német munkás-paraszt állam elleni kiélezett támadások és hidegháborús provokációk időszakában alakult meg, s ma szilárd helye van az ndk fegyveres testületei között, az ország honvédelmében.

11.25/ny

Nm 11.45

-19-

kk 21. washingtoni támogatás somozának

ós./so/ny pi w a s h i n g t o n, 1978. szeptember 30. /mti/

a washingtoni kormány újabb bizonyítékát adta annak, hogy szilárdan kiáll a somoza-diktatura mellett.

carter elnök nem fogadta a nicaraguai ellenzéki széles front képviselőit, akik azért utaztak washingtonba, hogy valóság-hű beszámolót adjanak a nicaraguai terror kegyetlenkedéseiről, és megvitassák a válság rendezésének lehetőségeit.

a fehér ház a nicaraguai kérdéssel kapcsolatban mindössze annyit közölt, hogy „figyelmesen tanulmányozza„ a sandinista nemzeti felszabadítási front korábban kiadott nyilatkozatát, amely javasolta, hogy tartsanak általános választásokat nicaraguában, és addig ideiglenes kormány kezébe adják az ország irányítását.

theodore weiss, az amerikai kongresszus képviselője kongresszusi felszólalásában azzal magyarázta a nicaraguának nyújtott hathatós amerikai támogatást, hogy az amerikai monopóliumoknak jelentős tőkebefektetések vannak a közép-amerikai országban, és a somoza-kormány mintegy 350 millió dollárral tartozik az egyesült államok különböző bankjainak.

a wall street journal, a washingtoni pénzügyi körök napilapja szerint a nemzetközi monopóliumok befektetéseinek értéke nicaraguában több mint 100 millió dollár. a somoza-rezsim mind ez ideig a kapitalista érdekek hü védelmezőjének bizonyult.

/taszsz/

12.35/ny
Nuv 12.50

-.
-20-

kk 22. görög-török tárgyalások - athéni értékelés

tj/ny pi s z ó f i a, 1978. szeptember 30. /mti/

a hétfégi görög sajtó számos kommentárban elemzi rallisz görög és okcun török külügyminiszter csütörtöki new york-i találkozójának eredményeit.

mint ismeretes, a találkozóról kiadott hivatalos közlemény szerint a két külügyminiszter „szívélyes, baráti légkörben a két ország kapcsolataival összefüggő kérdésekről tárgyalt„ s kölcsönösen kifejezte kormányának azt a kívánságát, hogy a közöttük lévő nézeteltéréseket békés uton odják meg. az athéni lapok ehhez hozzáfűzik, hogy a külügyminiszterek megállapodtak a szakértői szintű tárgyalások következő fordulójának helyszínében és időpontjában is. a szakértői szintű találkozókra ezek szerint december elsején athénban kerül majd sor, s ezt fogja követni a külügyminisztériumi főtitkárok újabb találkozója. a kathimerini című kormánylap megjegyzi, hogy a szakértői szintű tárgyalások következő fordulójának hozzávetőleges pontjában már a külügyminisztériumi főtitkárok legutóbbi athéni találkozóján megegyeztek, a két külügyminiszter csupán a találkozó pontos dátumát rögzítette.

a külügyminiszteri szintű találkozóról a legtöbb athéni lap pozitívan vélekedik ugyan, de a kommentátorok hangsúlyozzák, hogy a new york-i megbeszélés végső soron csupán a két ország közötti természetes érintkezések számát gyarapította. /temesi/

-.
-.

kk 23. pápa - brezsnyev távirata

b-fkj/ny pi m o s z k v a, 1978. szeptember 30. /mti/

leonyid brezsnyev, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségnek elnöke a következő szövegű táviratot küldte jean villot biborosznak, vatikáni államtitkárnak:

„fogadja őszinte részvéteemet i. jános pál elhunytá alkalmából„ /taszsz/

12.55/ny
Nuv 13.10

-.
-21-

kk 24. kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

Pápa - temetés

sj/ny pi   vatikánváros, 1978. szeptember 30. /mti/

a vatikán szóvivője szombaton bejelentette, hogy október 4-én, 16 órakor temetik i. jános pápát, az utódját megválasztó konklávét pedig október 14-én ül össze. / ap, upi, afp/

-. -

kk 25. közel-keleti hírek

b/ma/ny pi   1978. szeptember 30. /mti/

a m m a n

husszein jordániai uralkodó szombaton elutazott szaud-arábiába, közel-keleti körutazásának első állomáshelyére. az uralkodó szaud-arábia, kuvait, bahrein, katar és az omani szultánság vezetőivel folytat majd tárgyalatokat az újabb közel-keleti fejleményekről. mint ismeretes, az omani szultánság kivételével a négy gazdag olajtermelő ország jordániával lényegében azonos álláspontot foglalt el a camp david-i egyiptomi-izraeli különmegállapodás kérdésében: valamennyien fenntartással éltek a palesztin nép jogait figyelmen kívül hagyó rendezési elképzelésekkel szemben. /reuter, upi, ap, afp/

k a i r ó

alfred atherton, amerikai utazó nagykövet, carter elnök személyes megbízottja szombaton kairóba érkezett, hogy beszámoljon szadat egyiptomi államfőnek az izraeli vezetőkkel, és az izrael által megszállt területeken élő egyes palesztin csoportok képviselőivel folytatott tárgyalásairól. mint már jelentettük, athertonnak nem sikerült megszereznie a jordán folyó nyugati partján és a gaza-övezetben élő palesztin vezetők támogatását a camp david-i különalkuhoz. /reuter, afp, ap/

i s t a n b u l

ismeretlen tettesek pokolgépes merényletet követtek el szombaton egyiptom istanbuli nagykövetsége ellen. rendőrségi jelentések szerint személyi sérülés nem történt. /afp/

/folyt. köv. /
13.45/ny
Nm 13.55

-22-

kk 25. / közel-keleti ...folyt/ny

j e r u z s á l e m

a pénteken kórházba szállított begin izraeli miniszterelnök kimerült a túlfeszített munkától - nyilatkozta szombaton a miniszterelnök szóvivője. lehetséges, hogy begin már szombat este elhagyhatja a kórházat. /reuter/

-. -

kk 26. apartheid-ellenes értekezéslet

b/fkj/ny pi   u j - d e l h i , 1978. szeptember 30. /mti/

az indiai fővárosban folytatta munkáját a dél-afrikai felszabadító mozgalmakat támogató nemzetközi apartheid-ellenes értekezéslet.

az imperialista hatalmakat és a nemzetközi monopóliumokat terheli a felelősség azért, hogy a faji megkülönböztetés még mindig létezik a világon, s különösen afrikában, mivel minden segítséget megadnak a fajüldöző rendszereknek - jelentette ki az angolai pascal luvualu, az mpla-munkapárt központi bizottságának titkára.

több felszólaló élesen bírálta a nagyhatalmi sovinszta politikát folytató kínai vezetést. sripad amrit dange, az indiai kommunista párt országos tanácsának elnöke azt hangsúlyozta, hogy kina együttműködése az imperialista, reakciós, vagy olyan fajüldöző rendszerekkel, mint például a dél-afrikai köztársaság kormányzata, a nemzetközi haladó közvélemény mélyes felháborodását váltja ki. hogy milyen politikát folytat kina a fiatal, fejlődő államok viszonylatában, azt jól szemlélteti az egységes, szocialista vietnammal szembeni nagyhatalmi politikája - mondotta sripad amrit dange.

a reakciós afrikai erőkkel való szoros együttműködéséért, az afrikai szeparatista erők támogatásáért bírálta a pekingi vezetést szakim begmatova, a szovjet küldöttség vezetője, a kirgiz szszk miniszterelnök helyettese is. /taszsz/

13.50/ny

Nm 14.05

-. -
-23-

kk 27. két afrikai hír

a-le/ny pi

1978. szeptember 30./mti/

addisz abeba

a nemzetközi imperializmus, a szeparatisták és a belső reakció szüntelen próbálkozásai ellenére az etióp forradalom fejlődik, és a néptömegek mind újabb sikereket érnek el a társadalmi és gazdasági átalakítások területén - mondotta szilezi mengesa, az ideiglenes katonai kormányzó tanács tagja, a makale városban szombaton tartott nagygyűlésen.

mengesa rámutatott, hogy a népi demokratikus forradalom alapvető feladatának - a szocializmus alapjai lerakásának - érdekében, minden erőt a népgazdaság megerősítésére, a munka termelékenységének növelésére kell összpontosítani, és helyre kell állítani a háború által tönkretett népgazdaságot. csak biztos gazdasági alapokon, a dolgozók egységére támaszkodva vihető győzelemre az etióp forradalom - hangsúlyozta a szónok./taszsz/

t a n a n a r i v e

didier ratsiraka, a madagaszkári demokratikus köztársaság elnöke sajtókonferenciáján bírálta a nemzetközi imperializmus és az afrikai reakció erőit. ezek az erők minden eszközzel igyekeznek fékezni a forradalom fejlődését, és eltéríteni az országot az általa választott utól - mutatott rá az elnök. - ezt bizonyítják, többek között, az ország ellen az utóbbi időben végrehajtott provokációk, amikor is felségjel nélküli repülőgépek sértették meg a köztársaság légtérét, és ismeretlen ország tengeralattjárói jelentek meg a szigetország partjainál. az a tény, hogy madagaszkáron a szocializmust építik, nyugtalanítja az imperialista erőket, mivel ez keresztezi terjeszkedési politikájukat az indiai-óceán ezen térségében - hangsúlyozta a madagaszkári államfő.
/taszsz/

-.-
-24-

14.20/ny

Nuv 14.30

kk.28. távvezeték

ki/ra pi

m o s z k v a , 1978. szeptember 30.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

szombatra virradó éjszaka megkezdtek az albertirsa-vinnyica közötti létesült, 750 kilovoltos távvezeték szovjet szakaszának feszültség alá helyezését. európa legnagyobb ilyen magasfeszültségű távvezetékének szovjet szakasza három hónappal a határidő előtt készült el. vinnyicától a szovjet határig 569 kilométer hosszúságban szereltek fel vezeték, a két végpont között a távolság egyébként 839 kilométer.

a szovjet szakasz átvisz a kárpátok nehezen járható vidékei felett, de nem kisebb nehézséget jelentett az építők számára a sok folyó, a vasutvonalak, az utvonalak áthidalása sem. mint k.a. pogrebkov, a szovjetunió energetikai és villamosítási minisztériuma távvezeték-építési főigazgatóságának vezetője a trud című lapnak elmondotta: „a vezeték határidő előtti felépülte a szovjet és a magyar munkások kiváló teljesítményének”, a szocialista munkaversenyben elért eredményeinek köszönhető.,

- a távvezeték üzembe helyezése új korszakot jelent a kgst-tagállamok energetikai együttműködésében - hangoztatta pogrebkov. - az építésben résztvevő tagállamok elektromos energia-rendszere most párhuzamosan működhet a szovjetunió egységes energia-rendszerével, a „béke”, távvezeték-rendszer összekapcsolódott a dnyep medencét a dnyep mentével összekötő szovjet energiahálózat-tal./mti/

kk.29. magyarnyelvű színház - marosvásárhely

olt/ra pi

b u k a r e s t , 1978. szeptember 30.

oltványi ottó, az mti tudósítója jelenti:

a marosvásárhelyi állami színház magyar tagozata a romániai magyar drámairodalom ápolására is gondot fordít a megkezdett új évadban.

nagy lendülettel folynak sütő andrás „egy lócsiszár virágvasárnapja”, című darabjának próbái. ami érdekesség: a magyar nyelven írt drámát román nyelvre is átültették, s első alkalommal mutatják be romániában román nyelven.

kocsis istván két alkotása is szerepel az új évad bemutatói között. színre viszik don alecsandrescu rendezésében a szerző „árva bethlen kató”, -játék, valamint „ne zárjuk kulcsra az ajtót”, című színművét. ez utóbbit hunyadi andrás rendezi. tervezik székely jános helyi szerző „caligula”, -jának színpadra viteletét.

/folyt.köv./
14.55/ra

Nuv 15.05

-25-

kk.29. / magyarnyelvű ... folyt./ra

tamási áron „énekes madár”, című művét tompa miklós rendezésében mutatják be, akinek ez lesz a kilencedik tamási rendezése. „nem volna méltó, ha azt hinném, velem befejeződött tamási áron szinpad-felfedezése - nyilatkozta tompa miklós. - de az a reménységem: a művészi pályán mindaddig kitartok, amíg tamási minden darabjával meg nem próbálkozom a szinpadon, beleértve az egyfelvonásosokat is.”

kk.30. dél-afrika - vorster

ta/ra pi l u s a k a , 1978. szeptember 30./mti/

vorster köztársasági elnöknek, illetve pieter botha miniszterelnöknek történt megválasztása a rendszer ellenzói- nek még keményebb elnyomásához vezet - állapítja meg az afrikai nemzeti kongresszus lusakában közzétett nyilatkozata.

a nyilatkozatkiemeli, hogy e két személy vezetése alatt a dél-afrikai köztársaságban békés lakosok ezreit ölték meg, fegyveres intervenciót hajtottak végre angola ellen, támogatták az izraeli cionistákat az arab népekkel szemben, és pártfogolták a rhodesiai fajüldöző rendszert. küszöbön áll a hadsereg felszerelése atomfegyverekkel, és botha, még mint hadügyminiszter azzal kérkedett, hogy a dél-afrikai köztársaság az egyenlítőig terjeszti ki „hadműveleti határait”.

a fajüldöző kisebbség képviselői által megválasztott bü- nös kettősnek sem erkölcsi, sem politikai joga nincs az or- szág vezetéséhez - hangzik a nyilatkozat. „az uralkodó réteg- ben történt változás leleplezte a nyugati országok hamis pro- pagandáját egy lehetséges liberális átalakulásról.”

az afrikai nemzeti kongresszus felhívással fordult a világ minden becsületes emberéhez, hogy fokozzák a fajüldöző rend- szer elszigetelését, és adják meg a lehető legnagyobb támoga- tást a hazafiaknak a vorster-botha klikk elleni harcukhoz.

15.15/ra

-26-

kk.31. die wahrheit sajtóünnep

ko/gz/ra pi n y u g a t -berlin, 1978. szeptember 30.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

a nyugat-berlini szocialista egységpárt választási kam- pányának nyitányaként kezdődött meg szombat délután a párt lap- ja, a die wahrheit kétnapos sajtóünnep. a nyugat-berlini kommu- nisták csütörtökön hozták nyilvánosságra a városban 1979. már- cius 18-án megtartandó választásokkal foglalkozó nyilatkozatukat, s a sajtóünnep e program megismertetésének, terjesztésének és népszerűsítésének fontos állomása. nyugat-berlin neukölln nevű munkáskerületében, a munkásmozgalom hagyományos talál- kozójaként ismert „neue welt” területén hans mahle, a lap fő- szerkesztője sok ezer résztvevő jelenlétében nyitotta meg a saj- tófesztivál gazdag eseménysorozatát. a kulturális és sportrendez- vényeken mintegy 800 tagú nemzetőrgárda szerepel, köztük magyar művészek is, koncz zsuzsa és a beton együttes. a vasárnap este zá- ruló találkozó legfontosabb rendezvényei azonban a politikai viták és fórumok, amelyek csúcspontja a sajtófesztí- vál keretében vasárnap délután megtartandó nagygyűlés, ahol horst schmitt, a nyugat-berlini szep elnöke mond beszédet

a sajtófesztiválon számos európai kommunista és munkáspárt lapja képviselteti magát: a népszabadság nevében rókás sándor, a szerkesztőbizottság tagja vesz részt az ünnepen.

a die wahrheit szombati számában teljes terjedelemben kö- zölte a népszabadságnak nemes dezső, az mszmp politikai bizott- ságának tagja, a lap főszerkesztője által aláírt, a sajtóünnep- alkalmából a nyugat-berlini testvérlaphoz intézett üdvözlését, amely hangsúlyozza a magyar kommunisták nyugat-berlini osztály- testvéreik iránti szolidaritását.

kk.32. vigszinház - ndk

ko/gz/ra pi b e r l i n , 1978. szeptember 30.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

szombaton teljessé vált a vigszinház ndk-ban szereplő tár- sulata: a várkonyi zoltán igazgató vezette „törzskar”, csütör- töki, s az első csoport pénteki érkezése után szombat délelőtt berlinben köszöntötték a budapesti társulat második csoportját is. a magyar kultúra házában péntek este megtartott, sok taps- sal fogadott zenés irodalmi esttel kezdődött meg a vigszinház nagy várakozással kísért vendégszereplése a német demokratikus köztársaságban.

/folyt.köv./

15.25/ra

-27-

kk.32. / vigszínház -... folyt./ra

a színház „kamaratársulata, - andai györgyi, balázs péter, egri mártá, halász judit, hegedüs d.géza, kern andrás - fellépésére a xxii.berlini ünnepi napok hivatalos megnyitójával, a berlini szimfónikus zenekar hangversenyével egyidőben került sor, s így ez a program egyike lett a nagy gonddal előkészített ünnepi napok nyitószámainak.

a vigszínház berlini fő szerepléseinek színtere a völkshühne, berlin egyik nagy színháza. a szombati „képzelt riport, után a vasárnap esti program a „jó estét nyár, jó estét szerelem,„. kedden és szerdán weimarban ugyancsak déry tibor és fejes endre darabjával lép fel a társulat.

a berlini ünnepi napokkal párhuzamosan zajló első szocialista színházművészeti napok 180 programja között jelentős a magyar „termés,„. a vigszínház darabjain kívül az ndk sok városában más magyar művek is szerepelnek a műsoron: benedek katalin „alattunk a város,„, fejes endre „cserepes margit házassága,„, gyurkovics tibor „nagyvizit,„, jókai anna „tartozik és követel,„ és örkény istván „kulcskeresők,„, valamint „vérrokonok,„ című darabjai. a „ráadás,„ a berlini bábszínház szerdai premierje, az „őz, a csodák csodája,„ tótfalusi istván feldolgozásában, szőnyi kató rendezésében, ambrus imre diszleteivel és tamási zdenko zenéjével.

..-

kk.33. szadat - atherton

ky/ra pi

k a i r ó, 1978. szeptember 30.

kereszty andrás, az mti tudósítója jelenti:

több arab országban és izraelben tett látogatása után egyiptomba érkezett szombaton alfred atherton, az egyesült államok közel-keleti utazó nagykövete. szadat államfő a kairótól északra mintegy husz kilométerre lévő szálláshelyén, a barrage-ban fogadta az amerikai diplomatát. atherton utja - akárcsak vance külügyminiszteré - az arab államokban csupán a camp david-i egyezmény elleni kifogásokat rögzíthette. érdemi tárgyalásokat - egyiptomon kívül - csupán izraelben folytathatott. „a felvilágosító és magyarázó,„ utból, ahogy a sajtó atherton küldetését nevezte, előkészítő utja lett az egyiptomi-izraeli közvetlen tárgyalásoknak.

/folyt.köv./

15.35/ra

-28-

R

kk.33. / szadat - ... folyt./ra

a szadat-atherton találkozón megvizsgálták a különmegbeszélések időpontjának és helyének a kérdését. az izraeli kormány ugyanis azt közölte athertonnal, hogy a zsidó vallás ujéve miatt október 10-e helyett október 12-e felel-ne meg számára inkább és pillanatnyilag nem állapodtak meg véglegesen a helyszínen sem. egyiptom iszmailiában, izrael bir sebában /amely féluton van a megszállt gázai-övezet és a nyugati part között / kívánja azokat tartani. atherton ugyanakkor azokról az amerikai elképzelésekről tájékoztatta szadatot, miszerint a megszállt területeken élő palesztinok képviselőiből meg kell alakítani egy olyan szervezetet, amely hajlandó az amerikai-egyiptomi-izraeli tervek szellemében tevékenykedni. a szervezet neve: nemzeti autonóm tanács volna. atherton izraelben felvette a kapcsolatot azokkal a palesztin személyiségekkel, akik előzetes elképzelések szerint vállalnák a tanács-beli tagságot.

atherton arról is tájékoztatta szadatot, hogy az egyesült államok gyors és hatékony segítséget nyújt izraelnek ahhoz, hogy határai mögött a negev sivatagban a lenetű legrövidebb idő alatt fölépítsen két légibázist, a sinai félszigeten kiürítendő kóptlására. az egyesült államok tudomásul veszi - mondta atherton -, hogy izrael mindaddig nem kezdheti meg a visszavonulását, amíg a „biztonságához,„ szükséges repülőgép-támaszpontok el nem készülnek.

..-

kk.34. washington post - atomfegyverkísérletek

a-ti/ra pi

w a s h i n g t o n, 1978. szeptember 30./mti/

az atomfegyverkísérletek teljes és általános betiltásáról szóló szerződés mielőbbi megkötése mellett foglalt állást a washington post szombati szerkesztőségi cikkében. e szerződés fontossági sorrendben a hadászati támadófegyverek korlátozásáról szóló, a szovjetunió és az egyesült államok között még csak kidolgozás alatt levő egyezmény után következik.

/folyt.köv./

15.40/ra

-29-

R

kk.34. / washington post - ... folyt./ra

a lap szerint az egyesült államok bizonyos körei megpróbálnak nyomást gyakorolni az elnökre, azzal a céllal, hogy az atomkísérletek betiltásáról szóló egyezmény időtartama ne legyen több, mint 3 év, mert így a kísérleteket később még fel lehetne újítani. a lap annak a reményének ad hangot, hogy az egyesült államok elnöke ellenáll ennek a nyomásnak. „a rövid időre szóló szerződés megkérdőjelezné carter elnöknek az atomkísérletek betiltásáról tett minden ígéretét, - írja a lap.

a kísérletek minden fajtájának betiltásáról szóló szerződés megkötése „nagy lehetőségeket teremtene ahhoz, hogy a szovjetunió és az egyesült államok elérje azt, hogy más országok lemondjanak atomfegyverkészletek felhalmozásáról és növeléséről.,,/taszsz/

-.-

kk.35. külpolitikai híreink jegyzéke 1978. szeptember 30-án
16.00 óráig

a/bj 1978. szeptember 30.

1. várható
  2. indiánok
  3. costa rica - nicaragua
  4. polisario - mauritánia
  5. camp david - titkos megállapodások/szerk.táj./
  6. úrhajósok
  7. környezetvédelem európában
  8. nicaragua
  9. közel-keleti hírek
  10. rövid hírek
accra: kormányátalakítás
manila: fülöp szigetek - orkán
varsó: művészeti idény
  11. ideológiai értekezlet
  12. gromiko washingtonban
  13. ensz
  14. földrengés - ujjáépítés
  15. asszad
  16. kambodzsa
  17. vietnam-árvíz
  18. osztrák szabadság párt kongresszusa
  19. hírek spanyolországból
  20. munkásórség
  21. washingtoni támogatás somozának
  22. görög-török tárgyalások - athéni értékelés
  23. pápa- brezsnyev távirata
  24. pápa temetés - kizárólag szerk. táj!
  25. közel-keleti hírek
  26. apartheid ellenes értekezlet
  27. két afrikai hír
- /folyt.köv./
15.50/a

-30-

kk.35. / külpolitikai ... folyt./a

28. távvezetékek
29. maganyelvi színház - marosvásárhely
30. dél-afrika - vorster
31. die wahrheit sajtóünnep
32. vigszínház - ndk
33. szadat - atherton
34. washington post - atomfegyverkísérletek
35. hírjegyzék

-.-

kk.36. mundo obrero - népszabadság

leh/jp/ra pi madrid, 1978. szeptember 30./mti/

a spanyol kommunista párt vezetői szombaton délben meglátogatták a külföldi testvérpártok és központi lapjaik kiállítását a mundo obrero ünnepein. a népszabadság kiállításán dolores ibarrurit, az skp elnökét, santiago carrillo főtitkárt és a többi vezetőt földes istván főszerkesztőhelyettes és perczel lászló, a magyar népköztársaság madridi nagykövete fogadta.

-.-

kk 37. munkásbizottság - spanyol ford

leh/jp um pi madrid, 1978. szeptember 30. /mti/

a munkásbizottságok nyerték meg a valenciai ford-autógyárban pénteken tartott üzemi szakszervezeti választásokat. a munkásbizottságok jelöltjei 20, az uso szakszervezeti központ pedig 19, az ugt jelöltjei 17 helyet szereztek meg az üzemi bizottságban. az előző üzemi bizottságban az uso-nak volt a legnagyobb számú képviselője. a gyárban néhány nappal a szavazás előtt marcelino camacho, a munkásbizottságok/szakszervezeti szövetségének/főtitkára tartott nagygyűlést.

-.-

- 31 -

16.25/um

R

kk 38. mclennan a ford sztrájkáról

lb/um pi London, 1978. szeptember 30. /mti/

az angliai ford művek egy hete sztrájkoló dolgozóinak szakszervezeti képviselői közölték, hogy addig nem is folytatják a tárgyalásokat új munkaszerződésükről, amíg az igazgatóság csak a kormány „öt százalékos bérpolitikája”, keretében hajlandó alkudozni. a sztrájk ezzel most már leplezetlenül a kormány bérpolitikája ellen folyik és naponta újabb szakmák és szakszervezetek biztosítják támogatásukról a fordgyáriakat.

gordon mclennan, nagy-britannia kommunista pártjának főtitkára szombaton a morning starban közölt cikkében így jellemezte a ford sztrájk politikai jelentőségét: „a kormány és a szakszervezetek közti „nézeteltérés”, ami a tuc kongresszusán már jelentkezett, most a kongresszus vitafórumáról hirtelen és dráman bevonult mindenki tudatába angliában és az osztályharc éles fényben villogó arénájába. kinek a véleménye fog diadalmaskodni? a kormányé, a toryké, a liberálisoké, a munkáltatóké és a bérpolitika egyéb nyílt vagy burkolt híveié? avagy a szakszervezeteké, a ford munkásoké és más dolgozóké, akik most indulnak a harcba? a munkáspárti kongresszus küldötteinek az egész munkásmozgalom és anglia érdekében el kell vetniük a katasztrófális „öt százalék politikát”, és félreérthetetlenül közölniük kell a miniszterelnökkel és a pénzügyminiszterrel, hogy váltsanak irányt, amíg nem késő. a munkáspárti kongresszus így készülhet elő legjobban az általános választásokra.,,

a főtitkár felhívta a figyelmet a ford gyári szakszervezeteknek callaghan kormányfőhöz intézett levelére, amelyben aláhúzták, hogy a kormány bérpolitikája jövátéhetetlen károkat okoz a munkáspártnak és a dolgozók egyre ellenségesebben gondolnak a munkáspárt kormányon maradására. ezt a politikai veszjelzést visszhangozta a közel egymillió alacsonybérű közalkalmazott szakszervezete, majd a bányászok és egyre több szakma. nagy-britannia kommunista pártja minden erővel küzd a munkanélküliség ellen, a 35 órás munkahétért és az „öt százalék”, ellen indított kampány sikeréért. /lászló balázs/

..

- 32 -

16.30/um

R

kk 41. gromiko találkozója carterrel

pm/gi um bs washington, 1978. szeptember 30./taszsz/

washingtonban megkezdődött andrej gromiko szovjet külügyminiszter találkozója james carterrel, az egyesült államok elnökével. a találkozón részt vesz cyrus vance, az egyesült államok külügyminisztere. /mti/

..

kk.39. munkáspárti kongresszus - előzetes

lb/ra bs London, 1978. szeptember 30.

lászló balázs, az mti tudósítója jelenti:

hétfőn nyílik meg blackpoolban a kormányon lévő angol munkáspárt szokásos évi kongresszusa, az utolsó országos tanácskozás a jövő évi alsóházi választások előtt. a munkáspárti kormány abban a szokatlan helyzetben áll a kongresszus elé, hogy legkeményebb politikai küzdelmét nem a polgári ellenzékkel, hanem saját választó tömegeivel vívja.

az elmúlt héten a ford művek 57 ezer dolgozója általános sztrájkbalépéssel megmutatta, hogy nem áll el a kötetlen bértárgyalások követelésétől. napok alatt a szakmák egész sora biztosította őket támogatásáról és huzta alá a szakszervezeti kongresszus határozatát, hogy nem tűri tovább a kormány negyedik évébe lépő bérkorlátozó politikáját. a munkáspárti baloldal a szakszervezetek vezetőivel egyetértésben hangoztatja, hogy a dolgozók megelégtették a bérkorlátozást és annak további erőltetése a munkáspárti kormány vereségéhez vezethet a következő választásokon. a kormány viszont bérpolitikája eddigi sikerrel felbuzdulva nem tágit öt százalékos célkitűzésétől és kész szembeszállni akár a kongresszussal is.

a bérpolitikán kívül a másfélmilliós munkanélküliség és a bingham-jelentés is kényes vitatémának ígérkezik a kongresszuson. a munkáspárti politikusok eddig feltűnően érzékenyen reagáltak a bingham-jelentés teleplezéseire, amelyek feltárták, hogy a volt wilson kormány cinkos szerepet játszott a rhodesia elleni olajembargó meghiúsításában. maga wilson egy kanadai tv interjúját nyersen félbeszakította és polgári perrel fenyegetőzött, amikor a riporternő az olajembargóban játszott szerepéről faggatta. egy másik veterán munkáspárti politikus, denis healey pénzügyminiszter, aki a pártvezérségre /a párt parlamenti csoportjának elnöki tisztére -, a szerk./ pályázik, szintén ingerülten vágta el a témát washingtoni sajtótértekezletén, callaghan pedig minden esetben gondosan kitér a kérdések elől.
/folyt.köv./
17.15/ra

-33-

R

kk.39. / munkáspárti ... folyt./ra

a belső pártdemokrácia két kérdésére is heves vitákat ígér. a munkáspárti alapszervezetek újabb harcát indítanak azért, hogy a képviselők minden választás előtt újra szerezzék meg a helyi szervezet jelölését - magyarul a szervezetnek módja legyen megvonni a bizalmat képviselőjétől. felvetődött a pártvezér megválasztásának szélesebb alapokra helyezése is. ha a vezért nem csak a parlamenti csoport választaná meg, hanem az egész kongresszus vagy más képviselő testület, akkor egyszerűen növekednek a munkáspárt balszárnyának esélye arra, hogy átvegye a párt vezetését.

-.-

kk.40. a ciprusi függetlenség évfordulója

pm/gi/ra bs m o s z k v a ,1978.szeptember 30./mti/

október 1-én lesz ciprus nemzeti ünnepe, a függetlenség napja. a brit imperializmus 18 esztendővel ezelőtt kénytelen volt visszavonulni és a térségben megjelent az új független állam -, a ciprusi köztársaság. úgy látszott, hogy minden kedvező feltétel adva van az új állam sikeres fejlődéséhez és felvirágzásához.

azok az erők azonban, amelyek akadályozták ciprus felszabadulását, nem hagytak fel kísérleteikkel, hogy a szigetet a nato-támaszpontjává változtassák a földközi-tenger keleti térségében. a két ciprusi közösség - a görögök és a törökök - között mesterségesen felszított viszály kiélezte a helyzetet és a görög junta bűnös politikája 1974-ben a reakciós erők puccsához vezetett makariosz elnök törvényes ciprusi kormánya ellen. ez a puccs és az azt követő események mérhetetlen szenvedéseket okoztak a szigetország népének, felmerült a menekültek problémája, nagy kárt szenvedett ciprus gazdasága, azóta is veszélyben van az állam függetlensége és területi sérthetlensége.

az imperialista erők ezideig sem hagytak fel azzal a szándékkal, hogy a ciprusi probléma rendezésére kidolgozott tervüket kényszerítsék a szigetország népére. „közvetítés”, ürügyén a közös piac és az észak-atlanti tömb keretei között erőltették a rendezést, s minden lehetséges módon megnehezítették a két ciprusi közösség közötti tárgyalásokat.

/folyt.köv./

17.30/ra

-34-

R

kk.40. / a ciprusi ... folyt./ra

a „jószolgálati”, akciók újabb megnyilvánulása volt matthew nimetz külügyminisztériumi tanácsosnak, az egyesült államok képviselőjének nemrégiben cipruson tett látogatása. úgy rek-lámozták ezt az újabb „kezdemenyezést”, mint az ensz keretei között tett pozitív lépést. az egyesült államok jó szándékában azonban nehéz hinni. washington ugyanis nemcsak vétkes a ciprusi tragédiában, hanem következetesen azon fázadozott, hogy a ciprusi kérdés megvitatását kivonja az ensz keretei közül és a kérdést a nato-n belül, „családi körben”, oldják meg. az egyesült államok képviselőjének nicosiai látogatása után világossá vált, hogy a jelenlegi amerikai erőfeszítéseknek nincs semmi közük az ensz ciprusra vonatkozó határozataihoz. washington csupán egyetlen szándék vezérli: alárendelni a szigetországot a nato terveinek és az amerikai imperializmus stratégiai céljainak a földközi-tenger medencéjének keleti térségében.

a ciprusiak a belügyeikbe való külföldi beavatkozás ellen vívott harcukban átfogó nemzetközi támogatásra számítanak. a szovjetunió, fejlesztve baráti kapcsolatait a térség valamennyi országával, következetesen és szilárdan állást foglal a szigetország belügyeibe való beavatkozás megszüntetéséért, a külföldi csapatok kivonásáért és a cipruson létesített katonai támaszpontok felszámolásáért. ez az elvi álláspont ismét megerősítést nyert a ralisz görög külügyminiszternek legutóbb a szovjetunióban tett látogatása idején. a szovjetunió továbbra is kész minden eszközzel elősegíteni a ciprusi probléma igazságos és tartós rendezését, határozottan sikra száll a ciprusi állam függetlenségének, szuverenitásának és területi sérthetlenségének megőrzéséért.

/taszsz/

-.-

kk.42. waldheim - carter

hf/ra bs n e w y o r k ,1978. szeptember 30./mti/

kurt waldheim ensz-főtítkár vasárnap a floridai orlandóban találkozik james carter amerikai elnökkel. a két államférfi a közel-keleti témakörrel, s ezen belül arról fog tanácskozni, hogy milyen feltételek mellett használható a világszervezet zászlaja a hamarosan megkezdődő egyiptomi-izraeli tárgyalások színhelyén -, közölték szombaton az ensz-főtítkár munkatársai. a camp david-ben elhatározott tárgyalásoknak az ensz zászlaja alatt történő lebonyolítása - mutattak rá a világszervezet székhelyén - igen kényes problémát vet fel, hisz erről a kérdésről eddig hivatalosan még nem kérdezték meg az ensz illetékes szerveit. az orlandói carter-waldheim találkozón szóba kerül az „észak-dél párbeszéd”, kérdése is./afp/

-.-

17.45/ra

-35-

R

kk.43. libanon

hf/ra bs

b e i r u t , 1978. szeptember 30./mti/

a libanonban állomásozó arabközi békefenntartó erők szombaton kiadott közleménye a jobboldali konzervatív miliciák felelősségére mutat rá azzal kapcsolatban, hogy a fővárosban és környékén az elmúlt napokban ismét kiújultak a harcok. a közlemény emlékeztet arra, hogy a béke fenntartásával megbízott arabközi erők korábbi, ismételt figyelmeztetései ellenére a konzervatív miliciák a hét végén beirut keleti és délkeleti részén, valamint metn és dbaje körzetében az összes fegyverfajta bevetésével általános támadást intéztek az arabközi erők alakulatai ellen. a kiprovokált összecsapások következtében - állapította meg a közlemény - az arabközi erők súlyos veszteségeket szenvedtek. a péntek este kirobbant harcok után szombaton reggel létrejött tűzszünetet a jobboldali miliciák többször megsértették. a közlemény szerint a konzervatív milicisták tüzérsege beirut délkeleti külvárosában a libanoni hadsereg két laktanyáját, valamint a libanoni biztonsági erők és a rendőrfőkapitányság épületeit lőtte. a támadás következtében a libanoni hadsereg egy altisztje életét vesztette, tizennégy katona pedig megsebesült.

a taszsz szovjet hírügynökség a harcok felülángolásának okait elemezve helyi megfigyelők véleményét idézi, akik szerint a libanoni konzervatívok újabb és újabb összecsapások kiprovokálásával nyomást akarnak gyakorolni a központi kormányzatra, hogy az ne járuljon hozzá az arabközi békefenntartó erők október 26-án lejárt mandátumának megújításához. a libanoni jobboldal provokációhoz tel aviv továbbra is nyílt támogatást nyújt. a jobboldali erők kezén lévő dzsunie kikötőbe folyamatosan érkezik az izraeli haditechnika, s a napokban szállt partra a kikötőben a jobboldali keresztény miliciák egy izraelben kiképzett 300 főnyi rohambrigádja. /taszsz, afp, ap, reuter/

--

kk 44. rövid hírek

ai-um bs

1978. szeptember 30./mti/

m a p u t o : neto

agostinho neto, az angolai népi köztársaság elnöke szombaton, a mozambiki népi köztársaságban tett látogatásának befejeztével hazautazott maputóból. neto több alkalommal tanácskozott samora machel köztársasági elnökkel; megbeszéléseik eredményeként a két ország képviselői barátsági és együttműködési szerződés irtak alá. /taszsz/

/folyt.köv./

- 36 -

18.35/um

R

kk 44. /rövid ...folyt./um

n y u g a t - b e r l i n : szakszervezetek

szombaton befejezte nyugat-berlini látogatását a szakszervezetek pest megyei tanácsának küldöttsége jámbor miklósnak, a szakszervezetek pest megyei tanácsa vezető titkárának vezetésével. a küldöttség tapasztalatcserét folytatott a nyugat-berlini szakszervezetekkel, megbeszéléseket tartott walter sickert-tel, a szakszervezetek /dgb/ nyugat-berlini elnökével és más szakszervezeti vezetőkkel. a küldöttség a nyugat-berlini szakszervezeti delegáció pest megyei látogatását viszonzta. /mti/

b u k a r e s t : földmozgás

a bukaresti geofizikai és szeizmológiai központ jelentése szerint szombaton hajnalban helyi idő szerint 4 óra 25 perckor vrancea térségében földrendést jeleztek a műszerek. a földrendés fészke 140 kilométeres mélységben, erőssége a richter skála szerint 4,6 fok volt. károkról nem érkeztek jelentések. bukarestben a földrendést nem lehetett észlelni. /mti/

--

kk 45. carter-gromiko

ha/um bs

w a s h i n g t o n , 1978. szeptember 30./mti/

james carter amerikai elnök és andrej gromiko szovjet külügyminiszter szombaton csaknem négy órán át tárgyalt az új salt-megállapodásról és a kétoldali kapcsolatok más kérdéseiről.

a tárgyalások andrej gromiko és amerikai kollégája, cyrus vance között nemcsak szombaton, hanem - az eredeti tervekkel ellentétben - vasárnap is folytatódnak. /heltai/

--

- 37 -

19.45/um

L

kk 46. nicaragua - szolidaritási értekezlet

pm/mh um bs   p a n a m a v á r o s , 1978. szeptember
30. /mti/

pénteken panamavárosban megnyílt a latin-amerikai országoknak a nicaraguai néppel való szolidaritási konferenciája. a konferencia résztvevői követelik, hogy alakítsanak nemzetközi bíróságot somoza bűncselekményeinek kivizsgálására, szakítsanak meg minden kapcsolatot a nicaraguai diktatúrával.

a konferencia küldöttei támogatták a panamai küldöttek azt a javaslatát, hogy háborús bűnösökként ítéljék el somozát és cinkosait népiirtás vádjával.

a felszólalók rámutattak arra, hogy az amerikai hírgyörgységek félrevezetik a világ közvéleményét, amikor a nicaraguai eseményekről tájékoztatnak. a kubai delegátus emlékeztetett arra, hogy washington az amerikai államok szervezetére olyan „ajánlásokat, erőszakolt a nicaraguai események kapcsán, amelyek csak a diktátor céljait szolgálják.

a béke világtanács figyelemmel kíséri a nicaraguai eseményeket és tiltakozik a somoza rezsim által elkövetett bűncselekmények és a népiirtás ellen -, mondotta viktor volszkij, a béke világtanács alelnöke, a szovjet tudományos akadémia latin-amerikai intézetének igazgatója. a béke világtanács elismerését fejezi ki panama, mexikó, venezuela, kolumbia vezetőinek a nicaraguai hazafiak bátor harcának nyújtott támogatásért. a szovjet emberek - hangsúlyozta volszkij - szolidaritást vállalnak a nicaraguai néppel, elítélik az egyesült államokat, amiért képmutató módon szavakban ugyan az emberi jogok mellett foglaló állást, a gyakorlatban azonban katonai és gazdasági segítséget nyújt somozának.

a panamai konferencia résztvevői három bizottságot alakítottak: az emberi jogok bizottságát, a politikai bizottságot és a nicaraguai néppel való szolidaritás bizottságát.

a konferencia folytatja munkáját./taszsz/

-. -

- 3 8 -

19.10/um

R

kk 47. carter-gromiko - részletes

ha/um bs   w a s h i n g t o n , 1978. szeptember 30.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

james carter elnök és andrej gromiko eredetileg kétórásra előirányzott megbeszélései csaknem négy órán át tartottak a fehér házban. a találkozózt követően vance amerikai külügyminiszter kijelentette: a „jó, építő légkörben megtartott tárgyalások haladást hoztak,„ a megbeszéléseket még szombaton, az elnök által adott ebéden folytatták. vasárnap a két külügyminiszter - tanácsadói részvételével - újabb megbeszélést tart.

andrej gromiko szovjet külügyminiszter a fehér házból távozóban újságíróknak elmondotta: a carter elnökkel megtartott tárgyalásokon foglalkoztak a szovjet-amerikai kapcsolatokkal, érintettek néhány nemzetközi kérdést - de „a fő figyelmet a támadó hadászati fegyverzetek korlátozásáról köztendő új megállapodás lehetőségére fordítottuk,„ „a haladás bizonyos jelei mutatkoznak néhány olyan kérdésben, amelyekben korábban nem értünk el részleges vagy teljes egyetértést,„ - jelentette ki a szovjet külügyminiszter. gromiko, akárcsak a hét közepén vance-szel new yorkban tartott tárgyalásai után, ezúttal is aláírta: „az új salt megállapodásról a tárgyalások olyan szakaszban vannak, amikor egyes kérdések megoldása összefügg más, még függőben lévő kérdésekkel,„

kk 48. közel-keleti hírek

hf/um bs   1978. szeptember 30./mti/

w a s h i n g t o n , k a i r ó

a camp davidben aláírt keretmegállapodások elfogadtatására beindított amerikai propagandakampány keretében carter elnök amerikai lapkiadók egy csoportja előtt úgy nyilatkozott, hogy az egyiptomi-izraeli békeszerződés megkötése előtt nem lát „egyetlen olyan problémát sem, amelynek megoldása nehézségekbe ütköznék,„ hangoztatta, hogy a kétoldalú tárgyalások megkezdésével kapcsolatos technikai jellegű problémák két héten belül rendeződnek, s ezt követően a camp david-i terveknek megfelelően három hónap leforgása alatt létrejön kairó és tel aviv békeszerződése.

/folyt.köv./

- 39 -

19.57/um

R

kk 48. /közel-keleti ...folyt./um

az elnök véleménye szerint az amerikai ihletésű rendezési elképzeléseket elutasító arab vezetők közül „számosan, hangoztatott nemtetszésük ellenére sem utasítják majd el a megállapodásokat,,. carter a megállapodások meghiusítására szolgáló esetleges akciókat jóelőre terrorizmusnak minősítette, s leszögezte, hogy kormánya szembe fog szállni az egyesült államok közel-keleti érdekeit veszélyeztető „terrorista kísérletekkel,,. /afp/

az elnök közel-keleti utazó nagykövete, alfred atherton, aki szombaton érkezett izraelből egyiptomba, ugyancsak arról nyilatkozott, hogy az egyiptomi-izraeli békeszerződés létrehozására hivatott tárgyalások utjából elhárult minden akadály. szadat elnökkel tartott másfélórás tanácskozása után - bár a tárgyalások konkrét időpontját és színhelyét nem közölte - úgy nyilatkozott, hogy „mindössze részletkérdések tisztázása van még hátra,,. a délutáni órákban az amerikai nagykövet butroszghali egyiptomi külügyi államminiszterrel folytatott eszmecsere. /upi, reuter, ap, afp/

d z s i d d a

öt arab olajtermelő országot magában foglaló körutjának első állomásán, a szaud-arábiai dzsiddában tárgyalt szombaton huszein jordániai király. vendéglátójával, fahd szaud-arábiai trónörökösével a camp david-i megállapodásokról folytatott eszmecsere. a megállapodásokat amman és rijad egyaránt hivatalosan elutasította, az egyesült államok azonban továbbra is bízik abban, hogy a tárgyalások egy későbbi szakaszában megnyerheti a washingtonnal igen szoros kapcsolatokat fenntartó két arab államot a megállapodások támogatásának. /upi, ap/

k a i r ó

összesen több mint százötven millió dollár értékű hitel-megállapodásokat írtak alá szombaton kairóban egyiptom és az egyesült államok képviselői. a négy megállapodás értelmében az egyesült államok kölcsönt nyújt egyiptomnak az ipari termelés fellendítésére, kairó és szuez csatornázásának és a két város vízellátásának javítására, az amerikai kölcsönt egyiptomnak negyven éven belül kell törlesztenie./afp/

-. -

- 40 -

20.00/um

R

kk 49. szocialista internacionálé

afg/um bs l i s s z a b o n , 1978. szeptember 30./mti/

„demokratizálási folyamat az ibériai-félszigeten és latin-amerikában,, címmel szombaton háromnapos értekezlet nyílt meg egy lisszabon melletti üdülőhelyen a szocialista internacionálé és a portugál szocialista párt szervezésében. a megnyitó ülésen felszólalt willy brandt, a szocialista internacionálé és a német szociáldemokrata párt /spd/ elnöke.

brandt a szocialista internacionáléhoz tartozó pártok afrikai, latin-amerikai és európai küldöttei előtt kijelentette: az értekezletnek „demonstrálnia kell a carter-kormányzat felé,, hogy európa növekvő figyelemmel kíséri a latin-amerikai diktatőrök részéről megnyilvánuló kihívást. az 1978-as év - hangoztatta brandt - előrevetíti a demokrácia megújulásának momentumát latin-amerikában. a népek szabadságvágya és a demokrácia megvalósítása iránti óhaja, amint az nicaraguában megnyilvánult, figyelmeztető és egyben ígéretes jel.,,

marco soares, a portugál szocialista párt főtitkára beszédében elítélte a chilei, az uruguay-i, a nicaraguai, és az argentin diktatórikus rezsimeket.

a szocialista internacionálé először szervez Európában olyan értekezletet, amelyen latin-amerikai és afrikai személyniségek is részt vesznek. amint brandt kifejtette, a szocialista internacionálé „együttműködésre törekszik a latin-amerikai demokratikus mozgalmakkal,,. /afp, reuter/

-. -

kk 50. kina - szovjet távirat

ai/um bs m o s z k v a , 1978. szeptember 30. /mti/

a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjetunió minisztertanácsa táviratban üdvözölte a kínai országos népi gyűlés állandó bizottságát és az államtanácsot a kínai népköztársaság kikiáltásának 29. évfordulója alkalmából.

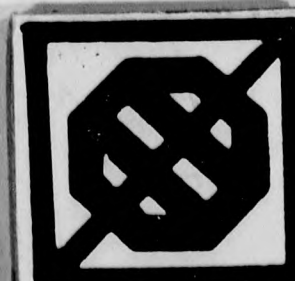
„a szovjetunió következetesen törekszik a kínai népköztársasághoz fűződő kapcsolatainak javítására a békés egymás mellett élés, a jószomszédi kapcsolatok elvei alapján, a szovjet és a kínai népek, a béke, a nemzetközi biztonság érdekeinek megfelelően,, - hangzik a szovjet vezető szervek táviratában. /taszsz/

-. -

20.10/um

- 41 -

R

kk 51. rövid hírek

rg/um bs

1978. szeptember 30./mti/

t e n e r á n : rastakhiz

az iránban hivatalosan egyedül létező politikai párt, a rastakhiz /iráni nemzeti újjászületés pártja/ szombaton kimondta feloszlását. a döntést a párt végrehajtó tanácsának ülésén hozták. dzsavad szaid, a rastakhiz új főtitkára hétfőn nyújtja be hivatalosan lemondását - adta hírül az afp. /afp/

d z s i b u t i : új kormányfő

barkad gurad hamadu személyében új miniszterelnököt nevezett ki hasszan guled aptidon, dzsibuti köztársaság államfője -, tünik ki az elnökség szombati közleményéből. az államfő a múlt héten oszlatta fel az ország kormányát. az új kormányfő az afar népcsoporthoz tartozik. //afp/

b a g d a d : idi amin

idi amin ugandai elnök szombaton előre be nem jelentett látogatásra bagdadba érkezett. iraki látogatásának célja egyelőre nem ismeretes, arról sem ő, sem az iraki illetékesek nem nyilatkoztak. /upi/

b e l g r á d : ljubicics

nikola ljubicics jugoszláv nemzetvédelmi miniszter az egyesült államokban tett egyhetes hivatalos látogatásának befejeztével szombaton hazaérkezett belgrádba. harold brown hadügyminiszterrel, az amerikai képviselőház tagjaival, magasrangú katonai és kormány-tisztségviselőkkel tárgyalt a két ország kapcsolatainak bővítéséről, a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. /ap/

-. -

- 42 -

20.15/um

RJ

kk 52. repülőgép-eltérítés

b-fg/um bs

h e l s i n k i , 1978. szeptember 30./mti/

egy 41 éves finn építési vállalkozó szombaton eltérítette a finnair egy oulu és helsinki között közlekedő belföldi légi járatát. a „super-caravelle”, fele uton volt oulu és helsinki között, amikor a géprabló revolvért szegezve behatolt a pilótafülkébe, s utasította a pilótát, hogy szálljon le a főváros repülőterén. rövid ott-tartózkodás alatt a gép üzemanyagot vett fel, majd egy órával később ismét felszállt, fedélzetén tíz tuszul ejtett nőutassal, három főnyi személyzettel, valamint egy ügyvéddel, aki a géprabló kérésére helsinkiben szállt fel a gépre. a géprabló helsinkiben szabadon engedte a repülőgép többi, 35 utasát és két légikiasszonyt.

a gép, amelynek az irányítótorony szerint öt órára van üzemanyaga, helsinkiből felszállva észak felé vett irányt, majd ismét oulu fölé érkezett s ott körözni kezdett. a finn távirati iroda jelentése szerint a géprabló 168 000 dollárnak megfelelő összeget követelt és tettét közelebbről meg nem határozott „politikai okokkal”, magyarázta.

az esti órákban riadókészültségbe helyezték koppenhága repülőterét, arra az esetre, ha a repülőgép ott kívánna leszállni. a gép valamennyi utasa finn állampolgár. /afp, reuter/

-. -

- 43 -

kk 53. külpolitikai híreink jegyzéke 16.00 órától zárásig:

um bs

1978. szeptember 30./mti/

36. mundo obrero - népszabadság
37. munkásbizottság - spanyol ford
38. mcLennan a ford sztrájkáról
39. munkáspárti kongresszus - előzetes
40. a ciprusi függetlenség évfordulója
41. gromiko találkozója carterrel
42. waldheim - carter
43. libanon
44. rövid hírek
maputo: neto
nyugat-berlin: szakszervezetek
bukarest: földmozgás
45. carter - gromiko
46. nicaragua - szolidaritási értekezés
47. carter-gromiko - részletes
48. közel-keleti hírek
49. szocialista internacionálé
50. kina - szovjet távirat
51. rövid hírek
teherán: rastakhiz
dzsibuti: új kormányfő
bagdad: idi amin
belgrád: ljubicicsics
52. repülőgép-eltérítés
53. hírjegyzék

--o--
- 44 -
- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor

szerkesztették: bochkor jenő, pirityi sándor,
barabás miklós

21.00/um

R

60.010/x

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. október 1. v a s á r n a p

kk.1. gromiko - carter - taszsz

df/pr/a/bj w a s h i n g t o n , 1978. október 1./taszsz/

andrej gromiko, az szkp kb politikai bizottságá-
nak tagja, a szovjetunió külügyminisztere szeptember 30-án ta-
lálkozott a fehér házban james carter amerikai elnökkel.
andrej gromiko és james carter véleményt cserélt a szovjet-
amerikai kapcsolatok jelenlegi állásáról. mindkét fél ál-
lást foglalt a szovjetunió és az egyesült államok kapcsola-
tatainak építő jellegű, állandó fejlesztése mellett,

a találkozó során a fő figyelmet a adászati táma-
dó fegyverrendszerek korlátozásával összefüggő kérdésekre for-
ditották. részletesen foglalkoztak az eddig még nem egyezte-
tett kérdésekkel. az eszmecsere hasznos volt. mindkét fél
néhány újabb elgondolást ismerttetett, hogy kölcsönösen elfo-
gadható megoldásokat találjanak az említett kérdésekre. a
felek kifejezték óhajukat, hogy fejezzék be a hadászati támadó-
fegyverrendszerek korlátozásáról szóló egyezmény előkészíté-
sét. megállapodtak abban, hogy folytatják a tárgyalásokat az
egyezményre vonatkozó konkrét kérdésekről.

/folyt.köv.?
9.45/a

Ku

- 1 -